

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 85
van **MAXIM VEYS**
datum: 7 november 2019

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Roetschorsziekte - Aanpak

Roetschorsziekte wordt veroorzaakt door een zwam (schimmel, *Cryptostroma corticale*). De schimmel wordt voornamelijk in esdoorns aangetroffen, de boom verzwakt en sterft uiteindelijk af. Door de droge zomers worden andere boomsoorten ook gevoeliger voor de ziekte en zou de ziekte nu ook bij o.a. lindes vastgesteld worden. De roetschorsziekte is niet enkel nefast voor de bomen, maar ook voor de volksgezondheid. Het is reeds lang bekend dat het inademen van de sporen van de schimmel kan leiden tot allergische reacties en long- en blaasinfecties (Emmanuel et al., 1966).

Ondertussen, na twee droge zomers op twee jaar tijd, rukt de ziekte ook op in Nederland en Vlaanderen. In (West-)Vlaanderen werd de ziekte al vastgesteld in Kortrijk centrum, Kortrijk Heule, Izegem, Sint-Eloois-Winkel en Meulebeke.

Geïnfecteerde bomen kan men niet genezen, waardoor men ze moet verwijderen om verdere verspreiding te voorkomen. De manier waarop is cruciaal om een voortzetting van de ziekte naar andere bomen te verhinderen. Op dit moment worden de bomen op een verschillende manier verwijderd door lokale overheden, wat de kans op een grotere verspreiding van de ziekte doet toenemen.

Gelet op de snelheid waarmee de ziekte zich aan het verspreiden is over het Vlaamse grondgebied en gelet op het risico dat de verspreiding van de ziekte met zich meebrengt voor de volksgezondheid, is er op Vlaams niveau nood aan een wetgevend kader voor de behandeling van deze parasitaire schimmelsoort.

1. Is de minister op de hoogte van de problematiek van deze schimmelinfectie op autochtone boomsoorten en de risico's die de verspreiding met zich meebrengt voor de volksgezondheid?
2. Is de minister van plan om deze problematiek op Vlaams niveau aan te pakken en hiervoor de nodige stappen te ondernemen?

ANTWOORD

op vraag nr. 85 van 7 november 2019

van **MAXIM VEYS**

1. Het Diagnosecentrum voor Bomen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) ontving de eerste melding van bomensterfte door Roetschorsschimmel (*Cryptostroma corticale*) in 2016. In 2018 en 2019 volgden in totaal nog 16 waarnemingen binnen Vlaanderen.

De toename in vastgestelde infecties in Vlaanderen ligt in lijn met het opduiken en uitbreiden van infecties met de Roetschorsschimmel in andere West-Europese landen (Zwitserland 2003; Oostenrijk 2004; Duitsland 2005; Nederland 2013). In het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk is de schimmel daarentegen al veel langer bekend.

Aantastingen met de roetschorsziekte worden gelinkt aan periodes van extreme droogte en hitte. In die zin is het geen toeval dat ze op de voorgrond trad na de uitzonderlijk droge en warme zomers van de voorbije jaren. De meeste meldingen kwamen uit stedelijke omgeving. Ook dit hangt allicht samen met de ecologie van de schimmel, aangezien de gemiddelde en maximale temperaturen in de stedelijke omgeving hoger zijn dan op in minder dicht bebouwde gebieden.

Buiten één melding op Noorse esdoorn (*Acer platanoides*), zijn in Vlaanderen tot op heden enkel infecties op Gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*) gemeld. Elders in Europa zijn ook infecties op andere boomsoorten beschreven.

De roetschorsschimmel kan gedurende lange tijd latent in het hout van gezonde bomen aanwezig zijn, zonder uitwendig zichtbare symptomen te veroorzaken. Het vermoeden is dan ook dat de schimmel reeds wijdverspreid aanwezig is in Vlaanderen, in de ons omringende regio's en in onze buurlanden. Het verwijderen van aangetaste bomen draagt dan ook niet zozeer bij aan het indammen van de verdere verspreiding van de schimmel, maar kan vooral van belang zijn om mogelijke volksgezondheidsrisico's te beheersen.

Het inademen van hoge dosissen sporen van schimmels die onder de schors van bomen ontwikkelen, kan longproblemen veroorzaken. Het aantal gedocumenteerde gevallen van *Cryptostroma*-geïnduceerde alveolitis in de medische-wetenschappelijke literatuur is echter beperkt en veelal oud. In essentie vormen de sporen een vorm van fijn stof. De gezondheidseffecten zijn analoog aan die van andere vormen van fijn stof, met inbegrip van andere, sterk sporenvormende schimmelsoorten.

Doordat de sporen tijdens de sporulatie in grote massa's onder de schors ontwikkelen, zijn er enkel reële risico's voor wie heel dicht en/of vaak met geïnfecteerde schors in aanraking komt. Dit zijn met name houtverwerkers of groenarbeiders die werkzaam zijn in de verwijdering en verwerking van stamhout.

Terreineigenaars die met geïnfecteerde bomen worden geconfronteerd, kunnen deze uit voorzorg wegnemen ten aanzien van passanten, recreanten of andere terreingebruikers. Bij een normale passage in bv. stadsparken is de blootstelling veel lager dan deze waar mediaberichten op lijken aan te sturen.

2. Er is een duidelijke vraag bij steden en gemeenten, bij de houtsector en bij burgers naar correcte informatie over Roetschorsschimmel en de behandeling van geïnfecteerde bomen.

Daarom hebben het INBO, het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), de dienst Mycologie en aerobiologie van Sciensano, het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) en de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) het initiatief genomen om de beschikbare informatie samen te brengen, te stroomlijnen, en te ontsluiten. Een wetgevend kader rond Roetschorsschimmel is momenteel niet aan de orde.